

Παροράματα τεύχους 98

• σελ. 97: η 3η παράγραφος να διαβαστεί ως εξής: Η ασπίδα και τα σανδάλια υποδηλώνουν «την τικυρία της ύπερως, το θρίαμβο του πολιτοποιού πάνω στο βαρβαρισμό, της Δύστης πάνω στην Ανατολή».
• σελ. 111: η λέξηντα της εικόνας 1 αντικεί στην εικόνα 2 και αντιτρέφων.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Έρευνες στην Κέρο

Σε μια περίοδο που το θέμα της αρχαιοκαπηλίας βρίσκεται στην επικράτηση –με την υπόθεση των αρχαιών της Σχοινούσσας να απασχολεί τον ιμερησιό Τύπο, αλλά πρωτιάς τις αστυνομικές αρχές και το Υπουργείο Πολιτισμού–, καλό θα ήταν να μημπρούμε και την περιπτώση του περιφύου «Θησαυρού της Κέρου». Προίον λαθρανασκαφής στα μέσα του προηγουμένου αιώνα, εμφανίστηκε το 1976 σε μια έκθεση στην Καρλοκαρύη, χωρίς ωστόσο την ελληνική Κυβέρνηση να τα διεκδικήσει. Όταν αρκετά χρόνια αργότερα προσπάθησε να πείσει το δικαστήριο του Λαζανού ότι τα αντικείμενα που έβγαζε σε δημοπρασία ο οίκος Sotheby's ήταν προϊόν λαθρανασκαφής, δεν έπιεσε. Ωστόσο, χάρη στο Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης-Ιδρυμα Ν.Π. Γουλανδρή, μεγάλων αριθμών των πρωτοκαλλιδών ειδωλίων του «Θησαυρού της Κέρου» έχουν ευτυχώς επαναπατριστεί. Εξαιτίας όμως του τρόπου που αυτά ήταν σε φούς πολλά ερωτήματα παραμένουν αναπότατά σχετικά με τα ικαρίων συνέβαση στην οποία αυτό των Κυκλαδών κατά την αρχαιότητα. Ο Colin Renfrew έγινε υποστηρικτής κατά το παρελθόν την πιθανή λειτουργία στη δέστη Κάδος της Κέρου ενός είδους παγκαλλίδιου ιερού. Προκειμένοι να δοθεί λοιπόν λύση στο μυστήριο έχουν ήδη έκκινησε σχετικές έρευνες στο νησί από τον βρετανό αρχαιολόγο και ομάδα αρχαιολόγων.

Έντυπωσιακή σαρκοφάγος

Σε περιοχή της Φάρου (Κουκλιά), όπου σήμερα κτίζεται συγκρότημα κατοικιών αλλά στην αρχαιότητα εκτείνονταν νεκροταφείο, αποκαλύφθηκε τυχαία ένα εντυπωσιακό έύριμπο. Πρόκειται για σαρκοφάγο που «χρονολογείται από την λασική εποχή και ήταν συλλημένη πιθανώς από την αρχαιότητα». Κατασκευασμένη από αεροστολίθι, σώζει καπούς από χρώματα της διακόσμησής της: κοκκινό, μαύρο και υπέλε (πρόκειται για πράσινο που οξειδωμένη). Στη μητρά της πλευρά απεικονίζεται ο Θουραστής, κριμμένος κάτω από την προβάθι του προφάτου, τη στιγμή που καταφέρει να διαφέρει από τον Κύκλωπα Πολυφύμο, ενώ την άλλη πλευρά της κοσμεί πιθανόν σκηνή μάρτυρης, με πρωταγωνιστή τον ομηρικό ήρωα, ἄρματα, πεδίους και έριπτους πολεμιστών (βλ. εικόνα). Στον ίδιο τύπο ανήκουν και άλλες δύο σαρκοφάγοι που αποκαλύφθηκαν στην ίδια τον 19ο αιώνα, αλλά δυστυχώς σήμερα εκτίθενται σε μουσεία του ξενεπικού (Βρετανικό Μουσείο και Μητροπολιτικό Μουσείο Νέας Υόρκης).

Η έκρηξη του ηφαιστείου της Σαντορίνης

Οι λεπτομερείς αναλύσεις δειγμάτων από τα κλαδιά και τα φύλλα μιας ελιάς θαμμένης στην ηφαιστειακή τέφρα οδηγούν τους επιστήμονες σε νέα συμπεράσματα σχετικά με το χρόνο της έκρηξης του ηφαιστείου της Θήρας. Σύμφωνα με αυτά, θα πρέπει να τοποθετηθεί 100 χρόνια νωρίτερα απ' ότι πιστεύουμε μέχρι σήμερα. Αν θώντας η επιστημονική κοινότητα συμφωνήσει με αυτή τη νέα χρονολόγηση, πολλές από τις έως σήμερα επικρατούσες απόψεις θα πρέπει να αναθεωρηθούν.

Ιθάκης ευρήματα

Υπό την αιγίδα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων διεδάχονται από το 1994 ανασκαφές στη βόρεια Ιθάκη, οι οποίες έχουν μάλιστα αποδώσει πολυτύπων καρπούς. Σημαντική είναι η θέση Σχολή Ομηρού-Αγος Αθανάσιος, όπου έχουν έρθει στο φως οικοδόμους λειψάνων από αντικόνες σε προϊστορική ακρόπολη σχυρώμενη με κυκλώπειο τείχος, σύμπλεγμα κτιρίων με στοιχεία μικτοναϊκής και μινωικής αρχετοποιίας, μια υπόγεια μικηταϊκή κρήνη –που έχει μάλιστα χρονολογηθεί στην ίδια χρονική περίοδο με τις υπόγειες κρήνες του Μυκηνών και της Τίρυνθας–, καθώς και ένα «κυκλαδέρα» μνημείο. Το Υπουργείο Πολιτισμού έχει ήδη επιχορήγησε την απαλοποίηση του χώρου ανασκαφών, ενώ το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων υπερβαίε αίτηση για επιχορήγηση τριετίας προγράμματος ανασκαφών (2006-2008) στα τέλη του προηγουμένου έτους.

Δεινόσαυροι της Παταγονίας

Στην Αργεντινή αποκαλύφθηκαν οστά τεράστιων σαρκοβόρων δεινοσαύρων, ηλικίας ανων των 100 εκατομμυρίων ετών, τους οποίους οι παλαιοιολόγοι ονόμασαν Μαρπουσίτας ροσεάτε.

Τοιχογραφία με τελετή ενθρόνισης

Αποκαλύφθηκε το 2001 σε ζωγόγλυκα της Γοιαπετέμαλας –εκεί όπου έχουν εντοπιστεί κατάλοιπα της πόλης Σαν Μπάρτολο, αλλά το εντυπωσιακότερο τμήμα της ήρθε στο φως συγκετά πρόσφατα και φαίνεται ότι απεικονίζει μια τελετή ενθρόνισης των Μάγια.

Αίτια θανάτου τη 2η χιλιετία π.Χ.

Σύμφωνα με τα πορίσματα ερευνών που έχουν γίνει στο υλικό ταφών της μεσοελλαδικής περιόδου (2000-1600 π.Χ.), τα κυριότερα αίτια θανάτου εκείνη την εποχή στις περιοχές γύρω από το Αιγαίο ήταν η ελανοσία, η διουνενερία, οι επιπλούς από πνευμονικές παθήσεις και ο υποσπασμός. Από αυτόν μάλιστα φαίνεται ότι μαστίζονταν κυρίως τα βρέφη και οι γυναικες, πολλές από τις οποίες πέθαιναν και λόγω επιπλούντων κατά τη διάρκεια του τοκετού.

Το κέρας του μονόκερου

Μετά το 1000 μ.Χ. περίπου άνθησε στην Ευρώπη το εμπόριο των χαυλίδοντων της φάλαινας της Αρκτικής, την οποία κυνηγούσαν οι λαοί της Σκανδιναβίας –και οι Βίκινγκς για παράδειγμα–, και στη συνέχεια

πουλούναν το χαυλιόδοντά της ως «κέρας του μονόκερου». Σύμφωνα με πρόσφατες έρευνες επιστημόνων του Χάρβαρντ, ο χαυλιόδοντας αυτός –που έφθανε έως και τα τρία μέτρα και η λεπτουργία του αποτελούσε ένα μυστήριο–, ήταν τελικά ένα αξιοθάμαυρο αιωνιότητο όργανο με εκατομμύρια νευρικές αποτίξεις, που βιοθύνουσαν τη φάλαινα να αντλαμβάνεται ακόμα και την πιο ανεπαίσθητη αλλαγή που συνέβαινε στο θεατρικό περιβάλλον της.

Δημητρία και Παμφίλη

Αντίγραφο του γλυπτού αριστούργημάτος του 4ου αι. π.Χ. που απεικονίζει τις αδελφές Δημητρία και Παμφίλη τοποθετήθηκε και πάλι τον περασμένο Δεκέμβριο στη θέση του στο αρχαιο νεκροφαίρειο της Κεραμεικού. Το πρώτοτο έργο μεταφέρθηκε στο μουσείο του αρχαιολογικού χώρου το 2003, προκειμένου να γλύτωσε από τα καταστροφικά αποτελέσματα της απμοσφαιρικής ρύπανσης.

Αρχαία Ολυμπία

«Τρύγουν άρχεται η ρερεή!... Σύμφωνα λοιπόν με τη λαϊκή αυτή ρητό, μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού ζήτησε να ξαναχρησιμοποιηθεί την αρχαία Ολυμπία για μια διεθνή συνάντηση αγώνων στιβου. Στο αίτημα αυτό το ΚΑΣ απάντησε, πολύ σούφη, αρητικά, αραύ, αν και οιλγνώμη, η συνάντηση θα απαιτούσε ενιαίο δάσπεο πλάτους οκτώ διαδρόμων και μήκους 150 μ. καθώς και την εγκατάσταση 200 καθισμάτων.

SOS από ακρόπολη Τήνου

Τα βραχύβια συμφέροντα ορισμένων, υποστηρίζομενα από τοπικούς φορείς και εκπληστικούς παράγοντες, κινδυνεύουν να γίνουν απιά καταστροφής μέρους της ακρόπολης της Τήνου. Οι αρχαιολογικοί αποτελεσματικοί δύνακος καταστάσεις λόγω της κατασκευής δρόμου, ο οποίος, προκειμένου να μη θίξει ιδιωτικά συμφέροντα, σχεδιάζεται να κομψίσει την ακρόπολη. Με άλλα λόγια, ένα χρώφι θάβει την πολιτιστική μας κληρονομιά.

Τα αρχαία και τα λατομεία της Μερέντας

Εδώ και χρόνια οι αρχαιότητες και τα λατομεία της Μερέντας του Δήμου Μαρκοπούλου συντηράχον, όχι βέβαια με τα καλύτερα αποτελέσματα για τον πολιτισμό πλουτού της περιοχής: πρωτοιστορικό απτέλαιο Χών Λιάγκη, οχυρό του αρχαιού Δήμου Μυρινόντων, μεταβυζαντινά μνημεία κ.λπ.). Κατά το παρελθόν έχουν υπάρξει πάντοτε λατομεία καταγγελίες, μηνύσεις, απήσεις διακοπής της λεπτουργίας τους και βέβαια πολιώρευση συντήρησης. Μια ακόμη τετού σύδιπτη έγινε στη συνεργασία του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου που πραγματοποιήθηκε για τον περασμένο Μάρτιο. Κατά πλειοψηφία λοιπού εγκρίθηκε η αποκατάσταση των δύο λατομείων της περιοχής, με το αιτιολογικό ότι «δεν επέρχεται μάστι ή έμμεση βλάβη».

Μουσείο η οικία Τσιλέρ

Το κτίριο στην οδό Μαυραμάχηλ 6, με τις χαρακτηριστικές Καρυάτιδες στην πρόσοψη, σχεδιάζεται επιπλέον να αξιοποιηθεί από το ελληνικό κράτος, στην ίδια περίοδο του οποίου βρίσκεται εδώ και 13 χρόνια. Πρόκειται να στεγάσει τη μόνιμη συλλογή χειρογράφων και χάρτων αντικειμένων του Βυζαντινού και Χριστιανικού Μουσείου, στην περιοχή της περιοχής, με το αιτιολογικό ότι «δεν επέρχεται μάστι ή έμμεση βλάβη».

Δημοτικό Θέατρο Πειραιά

Μετά από πολλές περιπέτειες φαίνεται ότι τελικά οι αρμόδιοι φορείς κατέφεραν να δρομολογήσουν την ανακαίνιση του ιστορικού κτηρίου του Δημοτικού Θέατρου Πειραιά. Από το 1984 γίνοντας συλλήπτεις επί του θέματος και μάλις στα τέλη του προηγούμενου έτους ανακο-

νώθηκε ότι το έργο θα δημιουργούνταν στις αρχές του 2006 και, αν άλλα πήγαιναν καλά, οι εργασίες θα ξεκινούσαν το φετινό καλοκαίρι.

Αναστηλώθηκε το θέατρο της Ηφαιστίας

Ένα από τα αρχαίοτερα ελληνικά θέατρα και το σπουδαιότερο μνημείο της Ηφαιστίας, αρχίσας πάλι στη Αθήνα, αναστηλώθηκε τελικά και εγκαινιάστηκε τον περασμένο Μάιο. Κτισμένο σε χώρο ιερό, καθώς κάτω από το κοίλο του υπήρχαν τα κατάλοιπα ιερών της ύστερης γεωμετρικής περιόδου, ανασκάφηκε από ιπατούς αρχαιολόγους, που δήμως έπαψαν τις εργασίες τους στα τέλη της δεκαετίας του 1990 και από τότε είχε εγκαταλείψει στην τύχη του.

Οι Φίλοι της Σαρακίνας Ζακύνθου

Έτσι ονομάζεται το αυτοτελεί που έχει συσταθεί με βασικό στόχο τη διάσωση ενός σημαντικού ιστορικού κτηρίου. Πρόκειται για τις λεγόμενες «Μικρές Βερσαλλίες του Ιονίου», έπαυλη της οικογένειας Λούηνζη, η οποία μετά τα σεισμούς του 1953 ερείπωσε, με αποτέλεσμα να κινδυνεύει σημερινά με ολοκληρωτική καταστροφή. Ωστόσο, με τις τακτάλλησης ενέργειες, το κτίριο μα πορτούσε να αποκατασταθεί και να μετατραπεί σε πολύδυναμο πολιτιστικό κέντρο, που σήμουρα θα ήταν πολύ χρήσιμο για την πολιτιστική ζωή του τόπου.

Η Βασιλώνων θα ξαναζήσει

Η UNESCO αποφάσισε να βοηθήσει στην αναζωγόνηση της Βασιλώνων, την οποία κατέστρεψε ο πρόσφατος πόλεμος στο Ιράκ. Το πρόγραμμα προβλέπει τη δημιουργία θεματικού πάρκου, με την ελπίδα να αποτελεσει πόλο ελέγχη για τον παγκόσμιο τουρισμό.

Τα μουσεία και οι νέοι

Στο πλαίσιο του φετινού εορτασμού της Διεθνούς Ημέρας Μουσείων 2006 (18 Μαΐου) –με θέμα «Τα μουσεία και οι νέοι»– οργανώθηκαν (27-29 Μαΐου 2006) ποικίλες εκδηλώσεις, μεταξύ των οποίων και πολλά επικαινεπικά προγράμματα. Χαρακτηριστικά σημειώνουνται επίσης: α) έκθεση γνωριμοφύκης της Διεθνούς Γυμνασίας Ομοσπονδίας με θέμα «Ξένοι αρχετύποις στην Ελλάδα (1750-1850)» (Μουσείον της Πόλεως των Αθηνών Βούρων-Ευταξία). Β) ημερίδα από το Ελληνικό Τμήμα του Διεθνούς Συμβουλίου Μουσείων (ICOM) με τίτλο «Μουσεία και νέοι επικαινέτες: Εκπαιδευτικά προγράμματα» (Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο, 27 Μαΐου), για εγκαίνια της νέας μόνιμης έκθεσης του Μουσείου Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης, 19 Μαΐου). δ) συζητήσεις με τίτλο «Επαναπροσδιορίζοντας την αποστολή του Μουσείου στον 21ο αιώνα» (Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης), ε) ημερίδα για επικαινεπονίες στη θέμα «Ο ρόλος των μουσείων στην Εκπαίδευση» (Κέντρο Πειραιώντος Κεντρικής Εκπαίδευσης Μακρινίτσας), στη μεριδά με θέμα «Μουσεία και νέοι» (Δημοτικό Λαογραφικό Μουσείο Τρικάλων).

Η κληρονομία μας στα χέρια μας

Βασικός στόχος της εκδήλωσης που οργάνωσε η Ελληνική Εταιρεία στις 18 Απριλίου (Παγκόσμια Ημέρα Μνημείων), με θέμα «Η κληρονομία μας στα χέρια σου», ήταν να ενιμεύσουν τους πολίτες από τις τις απειλές και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα μνημεία και οι αρχαιολογικοί χώροι, ώστε να συμμετέχουν ενεργά στην προστασία τους. Τα μέλη της Ελληνικής Εταιρείας, εκτός από την ενημέρωση που παρέχουν μέσα και από τη διαδικασία της συζήτησης με τους πολίτες, διένεισαν στους ενδιαφερομένους σχετικούς νόμους, διελέγοντας με θέμα «Μουσεία και νέοι» (Δημοτικό Λαογραφικό Μουσείο Αργυρούπολης).

Συνδιαμορφώνοντας το μουσείο της πόλης μας

Πρόκειται για τον τίτλο σειράς συναντήσεων –πλαισιωμένων από Εργασίες, ενδιαφερούσες ομάδες και συζήτηση γύρω από το ρόλο του σύγχρονου μουσείου και χάρτες (πληροφορίες: 210-322545).

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

ρα-, τις οποίες οργάνωσε στον πρόσφατα ανακαινισμένο χώρο του το Δημοτικό Ιστορικό-Λαογραφικό Μουσείο Καρδίτσας (8-13 και 19 Μαΐου 2006). Στόχος των εκδηλώσεων αυτών ήταν να υπάρξει ένας γύναικος διάλογος που θα βοηθήσει την πόλη να αποκτήσει τελικά το μουσείο που επιθυμεί.

Το Έργον της Αρχαιολογικής Εταιρείας

Το έργο της χρονιάς που πέρασε παρουσίασηκαι φέτος στη δημόσια συνεδρία της 7ης Μαΐου 2006. Λίγες μέρες αργότερα (11-13, 15 Μαΐου) η Αρχαιολογική Εταιρεία οργάνωσε την πώληση βιβλίων από τα αποθέματα της, καθώς και δημοσιεύσματα της, σε μειωμένη τιμή.

Μυθολογία και Ακρόπολη

Πρόκειται για τον τίτλο ενδιαφέρουσας ομιλίας του γιλιππή Κώστα Ζούρλα - προγραμματίσμενης για τις 5 Ιουνίου 2006-, η οποία εντάχθηκε στο πλάισιο σεριάς εκδηλώσεων των Φίλων του Μουσείου Μάνης Μιχάλη Κάστρου (14 Μαρτίου 2006-5 Ιουνίου 2006). Ανάμεσά τους και Εργασίες σε αρχαιολογικούς χώρους. Για πληροφορίες - και για μελλοντικές ενδεχομένως εκδηλώσεις-, τηλ. 210-4826110.

Άγιος Πέτρος

«Άγιος Πέτρος, κτίσασθα μετα στο χρόνο» τίτλοφορούνταν εκδήλωση του Συλλόγου «Αγιοτετράτη Πολιτισμική Διάδορη», με θέμα την αρχιτεκτονική κληρονομία του οικουμένης Άγιος Πέτρος του Δήμου Βόρειας Κυνουρίας στην Αρκαδία (12-13 Μαΐου 2006). Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε με την υποστήριξη της Ελληνικής Εταιρείας στο κτίριο της στην Πλάκα (Τριπόδων 28, τηλ. 210-3225245).

Βραβεύτηκαν από την Europa Nostra

Υστέρα από σχετική πρόστια της Ελληνικής Εταιρείας, βραβεύτηκαν από την Europa Nostra και την Ευρωπαϊκή Ένωση οι Μονες Άγιας Πελαγίας Καστρουσιάς και Φανερωμένης λεκάνης της Ιεράς Μητρόπολης Πρεβέζης. Συγκεκριμένα, το τιμητικό διάτυπο δόθηκε για το ομανικό αναστηλωτικό έργο που έχει επιπλέον στα δύο μοναστήρια, σε εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε στις 8 Απριλίου 2006 στη Νευματικό Κέντρο της Ιεράς Μητροπόλεως στην Πρέβεζα.

Βυζάντιο και πρώιμο Ισλάμ

Πρόκειται για τον τέταρτο ευρωπαϊκό προγράμματος, το πρώτο σεμινάριο του οποίου πραγματοποιήθηκε στις 6-10 Φεβρουαρίου 2006 στα γραφεία της Ελληνικής Εταιρείας (Τριπόδων 18, Πλάκα).

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Η μορφή της αρχής

Στις νέες αιθουσές του Μουσείου Κυκλαδικής Τέχνης ο επισκέπτης έχει την ευκαρία να ανακαλύψει τις επιρροές που ενέπνευσαν οι πρώιμες μορφές τέχνης στις ορισμένους από τους πρωτοπόρους καλλιτέχνες των 200ών αιώνων. Τα γιλιπτά έργα πρώιμων πολιτισμών (νεολιθικού, κυκλαδικού, μινωικού, κυπριακού, αιγαίτηκου, καθώς και των πολιτών της Ανατολίας) συγκεντώνονται με σχέδια, μοτίβα, γιλιπτά των σύγγρανων καλλιτέχνων, σε μια προσθέτια αντιπαράθεσης των λύσεων της ερμηνείας που έδωσαν οι τελευταίοι σε βασικές έννοιες της τέχνης. Βασικός στόχος είναι η αναβάρωση των βασικών ζητημάτων της «προέλευσης» και της «διαιφορετικότητας» της συγχρονης-

τέχνης, τα οποία έχουν συνδεθεί με εκφράσεις της αφρικανικής τέχνης και της τέχνης της Ωκεανίας. Με τη σημαντική αυτή έκθεση -της οποίας ο λόγος τίτλος είναι «Η μορφή της αρχής. Καλλιτέχνες του 200ών αιώνων και η Αρχαία Ανατολική Μεσόγειος» και θα είναι ανοιχτή για το κοινό έως τις 16 Σεπτεμβρίου 2006- κορυφώνονται οι εκδηλώσεις εορτασμού των 20 χρόνων του Μουσείου.

Η Κρήτη ταξιδεύει

Στον Πολυχώρῳ Πολιτισμού Αθηνών θα εκτίθενται έως τα τέλη Δεκεμβρίου της φετινής χρονιάς εξαιρετικά δείγματα όλων των περιόδων του κρητικού πολιτισμού - από την 7η χιλιετία π.Χ. έως και τον 4ο αιώνα μ.Χ. «Η Κρήτη ταξιδεύει». Αντικείμενα από τη Συλλογή Μεταξά του Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου» τίτλοφορεται η έκθεση, στο πλαίσιο της οποίας οργανώνονται και εκπαιδευτικά προγράμματα (τηληφορίες: 210-3480000).

Χάλκινα νομίσματα

Πάνω από 500 χάλκινα νομίσματα, καμμένα από τα μέσα του 5ου αιώνα π.Χ. έως την ίστηση του νεοελληνικού κράτους, «αφηγούνται» την ιστορία μέσα από τα πρώσωπα και τις παραστάσεις που απεικονίζουν. Στο Μουσείο Μπενάκη, όπου οργανώνεται η έκθεση «Χάλκος, ένεκα αλλαγής» (1.3.2006-30.4.2006), σε συνεργασία με το Κοινωνελέο Ίδρυμα Κοινωνικού και Πολιτιστικού Έργου, πρωταγωνίστης ήταν ο ευετής χάλκος και η διαχρονική πορεία του, συνυφασμένη με την ελληνική ιστορία. Α.Μ.

Αυλίδα, τόπος μύθου και ιστορίας, τόπος οχυρός

Έτσι τιτλοφορεύεται έκθεση φωτογραφίας που οργανώθηκε από το Ολλανδικό Ινστιτούτο Αθηνών -σε συνεργασία με την Αρχαιούρο Εταιρεία Αυλίδας και την ΙΑ. Εφερεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων- και ήταν αφιερωμένη στη μήτρα του ιδρυτή της Simon Cornelis Bakhuizen (1935-1996). Η έκθεση πραγματοποιήθηκε την περίοδο 1-30 Ιουνίου 2006 στο Ολλανδικό Ινστιτούτο Αθηνών (Μακρύ 11, Μακρυγιάνη) και περιελάμβανε απόρριμμα φωτογραφίες του Σεργίου Μοσχού από την περιοχή Αυλίδας όπου ούτως είναι σημερινή αρχαία κατάλογος (οχυρωματικών κατασκευών, ιερών κ.λπ.). Επίτιμους η έκθεση να ευαισθητοποιήσει τους αρμόδιους φορείς, ώστε να προστατευθεί και να οδηγηθεί ο αρχαιολογικός πλούτος της περιοχής με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Πληροφορίες στο τηλέφωνο 210-9210760.

Κειμήλια Πρωτάτου

Η έκθεση «Άγιος Όρος: Κειμήλια Πρωτάτου» που πραγματοποιείται στο Μέγαρο Νεόδεκας της Θεσσαλονίκης θα είναι ανοιχτή στο κοινό έως τον ερχόμενο Οκτώβριο, με σημαντικά εκθέματα από το Πρωτάτο του Αγίου Όρους (χειρόγραφα, έργα μικροτεχνίας, εικόνες, ανθίβολα).

Άθως: Η μοναστηριακή ζωή στο Άγιον Όρος

Πρόκειται για το δέμα πολύ ενδιαφέρουσας έκθεσης που θα φιλοξενήσει την περίοδο 17 Αυγούστου 2006 - 21 Ιανουαρίου 2007 στη Φιλαδέλφεια, στο Μουσείο Τέχνης του Ελασσόνας. Είναι σύνολο 500 περιόδου εκθεμάτων, προερχόμενων από τα αθωνίκα μοναστήρια αλλά και από 15 ευρωπαϊκά μουσεία, που δώσουν την ευκαιρία στους επισκέπτες να έρθουν σε επαφή με την καθημερινή ζωή και την ιστορία της αθωνίκης πολιτείας.

Εκ Χιονιάδων...

Έως τις 7 Μαΐου 2006 διήρκεσε τελικά η περιοδική έκθεση του Βιζαντινού και Χριστιανικού Μουσείου της Αθήνας «Εκ Χιονιάδων... απουδές και ανθίβολα». Σε αυτήν παρουσιάστηκαν 130 σχέδια εργασίας ζωγράφων της μεταβυζαντίνης περιόδου (18ος-19ος α.ι.), τα οποία

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

προέρχονται από το χωριό Κινιδιάδες της Ηπείρου και συγκεκριμένα από το εργαστήριο των Μαρινόδων. Στο πλαίσιο της έκθεσης σχεδιάστηκε επίσης εκπαιδευτικό πρόγραμμα με τίτλο «Από το ανθίβολο στην εικόνα».

Χαρτογραφία και ιστορία της Πελοποννήσου

Πλούσιο ιστορικό υλικό με χάρτες της Πελοποννήσου από τον 16ο έως τον 18ο αιώνα παρουσιάζει η έκθεση του ΜΙΕΤ στο Μέγαρο Εύναρπου. Το υλικό αντλήθηκε από τη Βουλή των Ελλήνων και τη συλλογή του ουλεκτή παλαιών χαρτών Αντώνη Ι. Τάνοντου. Εκτός από τους χάρτες, που λεπτομερώς απεικονίζουν για την περιοχή που απενοιάζονται, ενδιαφέρον παρουσιάζουν ως φυγαϊκές διαδρομές, εφαρμογές για μικρούς και μεγαλύτερους. Η έκθεση αυτή, με τίτλο «Πελοπόννησος: Χαρτογραφία και Ιστορία, 16ος-18ος αιώνας», θα διαρκέσει μέχρι τις 29 Οκτωβρίου.

A.M.

Φωτοσυγκρίσια

Το Διεθνές Φεστιβάλ Φωτογραφίας της Θεσσαλονίκης «Φωτοσυγκρίσια» έκλεισε τα 18 του χρόνια με μια λαμπρή έκθεση, μεταξύ άλλων, την οποία φιλοξένησε το Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης (18^ο Φεβρουαρίου-18 Μαρτίου 2006). Το θέμα της «Φθεγγόμενοι λίθοι»: «Έλληνες φωτογράφοι, ο καθένας με τη δική του ματιά, αποτύπωσαν διάφορα αρχαία μνημεία.

Τα σχέδια της Αιγύπτου

Όπως ο Γκωγκέν μήνυσε με τα πινέλα του τις εξωτικές φωτισμούμιες των γυναικών της Αιγύπτου, και μετά από τα σχέδια του σημαντικού γλύπτη Γάιντη Παπτίτη αναδεικνύονται τα πρώστα της Αιγύπτου στην έκθεση-αρμάριθμα στη μνήμη του καλλιτέχνη, με αφορμή τη συμπλήρωση ενός χρόνου από το θάνατό του. Πρόκειται για 120 σχέδια που εκτεθήκαν στο Μέγαρο Εύναρπου (13.3.2006-11.6.2006) με την ευθύνη του ΜΙΕΤ. Ο Γάιντης Παπτίτης την περίοδο που βρισκόταν στην Αιγαίνδρα, από το 1945 έως το 1950, κατόρθωσε να εγκλωβίσει την ουσία και το στίγμα Αιγυπτιώτων μέσα από πορτρέτα που πραγματικά «μιλούν».

A.M.

Ελληνικά κεντήματα

Το Μουσείο Μπενάκη, σε συνεργασία με το Μουσείο Victoria & Albert, συγκέντρωσε πάνω από 100 χρυσικά αντικείμενα κεντημένα από τον 17ο έως τον 19ο αιώνα, για να μας αποδείξει καταρράκτης στο πλαίσιο από τα ελληνικά κεντήματα της περιόδου αποτελούν άριτες καλλιτεχνικές δημιουργίες -έστια και δεν είναι επινώμες-, και δεύτερον που με την αεία και την ομορφιά τους υπερβαίνουν τη φθορά και άρα διάκονα εγγράφονται ως δείγματα της πολιτιστικής κλήρουμας μας. «Ελληνική Κεντητική, 17ος-19ος αιώνων» είναι ο τίτλος της έκθεσης.

A.M.

Δαντέλα

Με αφορμή το 12ο Συνέδριο των Διεθνών Οργανισμών Δαντέλων, στην Αθήνα το τριήμερο 26-28 Μαΐου 2006, οργανώθηκε σειρά εκθέσεων στην πρωτεύουσα. «Η ελληνική δαντέλα στο Μουσείο Victoria & Albert» (Μουσείο Μπενάκη, 17-5-18.6.2006), «Ελληνικές δαντέλες» (Πινεγματικό Κέντρο Δήμου Αθηναίων, 23-25.5.2006), καθώς και έκθεση με αντικείμενα με δαντέλα (Μουσείο Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης).

Καραβάτζιο

Στο Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης οφείλεται η διοργάνωση έκθεσης με τίτλο «Καραβάτζιο και 17ος αιώνας» (Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης, 27

Απριλίου-30 Ιουνίου 2006). Η έκθεση οργανώθηκε με την ευκαρία των 20 χρόνων λεπτομεργίας του Ιδρύματος Ν.Π. Γουλανδρή.

Μοντέλα ελληνικών παραδοσιακών σκαριών

Έως τις 20 Ιουλίου 2006 θα διαρκέσει η έκθεση του Ναυτικού Μουσείου της Ελλάδος με τίτλο «Από τα μεγάλα στα... μεγάρα ναυπηγήματα». Φιλοξενεί τους σκαριόπτεράκοτέρους τύπους ελληνικών παραδοσιακών σκαριών, οι οποίοι έγιναν πλέον εξαραντιστεί λόγω της οριστικής επικράτησης των μηχανοκίνητων πλοίων. Κατά τη διάρκεια της έκθεσης πραγματοποιήθηκαν εκπαιδευτικά προγράμματα και έρευνασηes σε οργανωμένες ομάδες μαθητών, προκειμένου να γνωρίσουν και να απαγγίξουν τα ελληνικά σκαριά αλλά και την τέχνη της έμπλουτηγκτής.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Αρχαιολογικά πάρκα

Με επιτυχία ολοκληρώθηκαν οι εργασίες της πημερίδας που διοργάνωσαν η Περιφέρεια Ηπείρου και το Αρχαιολογικό Ινστιτούτο Ηπειρωτικών Σπουδών στα Ιωάννινα, την 1η Απριλίου 2006. Θέμα της τα αρχαιολογικά πάρκα, οι έως τώρα αποκτηθείσες εμπειρίες και οι προοπτικές διαχείρισης αυτών των υπαίθριων ουσιοτάτων μουσείων. Αφορήθηκε για τη διοργάνωση της πημερίδας η ειδική μελετητική ανοδεύεταις του αρχαιολογικού χώρου της Νικόπολης, η οποία εκπονήθηκε πρόσφατα από ομάδα ειδικών επιπτημάνων και υποβλήθηκε προς έγκριση στα αρμόδια όργανα του Υπουργείου Πολιτισμού.

1ο Συνέδριο Αναστηλώσεων

Διοργανώθηκε από την Εταιρεία Ερευνών και Προώθησης της Επιπλοματικής Αναστηλώσης Μνημείων (Πολυτεχνική Σχολή Αριστοτελείου Πλανετικού Θεοσαλονίκης, 14-17.6.2006) και περιελάβε ενδιαφέροντας εισιτήρια σχετικά με μελέτες, έρευνες και εφαρμογές σε μνημεία όλων των εποχών (κλασικά, βυζαντινά, νεότερα). Για περισσότερες πληροφορίες, www.eptam.gr.

Επιγραφές και Ιστορία της Θεσσαλίας

Προς τιμήν του καθηγητή Christian Habicht, που έχει ασχοληθεί κυρίως με τη μελέτη της ιστορίας της Αιγαίνης και των απτικών επιγραφών, διοργανώθηκε διεθνές συμπόσιο με θέμα «Επιγραφές και Ιστορία της Θεσσαλίας. Νέες μαρτυρίες» (Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Κτίριο Παπαστράτου, 7-8 Απριλίου 2006).

Προσωπογραφίες πόλεων

«Προσωπογραφίες πόλεων στα Μουσεία Πόλεων, πρακτικές και αντιλήψεις» είναι ο τίτλος διήμερης διενέργειας επιπλοματικής συνάντησης, που ως στόχο της είχε τη δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών για έναν ενδιαφέροντα διάλογο για τα μουσεία πόλεων και τη σημασία τους στις σύγχρονες κοινωνίες (Δημοτικό Κέντρο Ιστορίας και Τεκμηρίωσης Βόλου, Κτίριο Σπίρερ, 1-2 Απριλίου 2006).

Γ' Ιστορικό Συνέδριο Παλαμά

Βασικός του άξονας ο πολιτισμός, η ιστορία και αρχαιολογία, καθώς και τη λαογραφία της περιοχής της Παλαμά. Για τη διοργάνωσή του (23-25 Ιουνίου 2006) φρόντισαν ο Πολιτιστικός Οργανισμός Δήμου Παλαμά και το Κέντρο Πολιτιστικών Ερευνών Πεύκης Θεσσαλίας. Για πληροφορίες, τηλ. 24440-2221 ή 24440-29095.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Αντιμετώπιση της αρχαιοκαπηλίας

«Η διοίκηση των Carabinieri για την Προστασία της Πολιτιστικής Κληρονομιάς και η δραστηριότητα αντιμετώπισης της αρχαιοκαπηλίας»- ήταν ο τίτλος ενδιδιφέρουσας και επικαιρής ομιλίας του στρατηγού Ugo Zottin, την οποία διοργάνωσαν η Ιταλική Πρεσβεία και η Ιταλική Αρχαιολογική Σχολή Αθηνών στην αιθουσα διαλέξεων της τελευταίας.

Μνημειακοί τάφοι κοντά στην Τροία

«Monumental Tombs near Troy: Recent Discoveries»- ήταν το θέμα διάλεξης που έδωσε ο καθηγητής του Πανεπιστημίου της Pennsylvania Brian Rose, στις 7.3.2006 στο πλαίσιο κύκλου διαλέξεων που οργανώνεται η Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών. Τα αποτελέσματα των ερευνών στην οποίας αφέρεται τα τελευταία 15 χρόνια της ζωής του ο Brian Rose με την ομάδα του, πρόσθιαν νέα στοιχεία στα δάσα γωνιών της μερικής τάφρων για την Τροία. Τα ταφικά ευρήματα, οι πληροφορίες ως προς την οργάνωση της άμυνας της Τροίας 2500 χρόνια π.Χ., αλλά και τα στοιχεία ως προς την εποχή ιδρυσης της πόλης αποτελούν τους σημαντικότερους καρπούς των ερευνών της ομάδας του Rose.

A.M.

Αρχαιολογικές έρευνες στην Αλβανία

Πάρα το γεγονός ότι οι αρχαιολογικές έρευνες στην Αλβανία βρίσκονται σε αρχικό στάδιο, ο καθηγητής Προϊστορίας του Αιγαίου στο Πανεπιστήμιο της Σορβίνης Gilles Touchevin μίλησε εκτενώς για τα στοιχεία που έχουν προκύψει ήδη από τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, όπότε ήδη στο φως ο πρώτος λιμναϊκός οικισμός στα Βαλκάνια, μέχρι σημερα. Σε διάλεξη που έδωσε, με θέμα «Προϊστορικοί λιμναϊκοί οικισμοί στα Βαλκάνια: η περίπτωση του Sajnaj (Κορυτό, Αλβανία)», στις 10.4.2006 στο Αμφιθέατρο του Αρχαιολογικού Μουσείου, παρουσίασε το υλικό από τις έρευνες στον πασαλόπητο προϊστορικό οικισμό που βρισκόταν στο σημείο όπου είναι ξηρομένη σήμερα η Κορυτό, και επιχείρησε να αναπαραστήσει τη ζωή των κατοικών της πρώιμης εποχής του Σιδηρού.

A.M.

Αντιγονεία της Χαονίας

Οι «Αρχαιολογικές έρευνες στην Αντιγονεία της Χαονίας»- ήταν το θέμα της διάλεξης που έδωσε ο Κωνσταντίνος Ζάχος στις 12.4.2006 στην Αρχαιολογική Εταιρεία. Μέσα από αναδρούμηση των ανασκαφές που έχουν γίνει στην περιοχή αυτή της Αλβανίας από το 1960 μέχρι σήμερα, ο ομιλητής παρουσίασε μεταξύ άλλων τεκμηρίωσα για την ελληνικότητα της περιοχής.

A.M.

Για την Αίγυπτο

Με θέμα «Ελληνική Συμβολή στην Αιγυπτιολογία, Ανασκαφές, Συλλέκτες και Αιγυπτιολόγοι στην Αίγυπτο τον 19ο αιώνα»- μίλησε ο δρ Αιγυπτιολόγος Χρυσοκόπουλος στις 14.3.2006 στον Σύνδεσμο Ελληνοαιγυπτιακής Φίλων. Ο ομιλητής παρουσίασε τη δράση εκείνων που αγάπησαν τον αιγυπτιακό πολιτισμό και διέσωσαν πολλά μνημεία του μέσα από τις συλλογές τους.

A.M.

Στην Τήνο και τη Νάξο

Σε εκτενή αναφορά στα αρχαιολογικά ευρήματα και στην ιστορία των δύο αυτών νησιών, της Νάξου και της Τήνου, αφέρωσε την ομιλία της

η αρχαιολόγος Όλγα Φαλανάρου (Αρχαιολογική Εταιρεία, 27.2.2006). Η ομιλήτρια, στο πλαίσιο του απολογισμού του ερευνητικού έργου της, παρουσίασε ένα προς ένα όλα στα στάδια των ανασκαφών, που πραγματοποιήσει με τους συνεργάτες της τα τελευταία χρόνια στο δύο νησιά.

A.M.

Ο ναός του Απόλλωνα στην Καρθαία Κέας

Στην απόκλιση που παρουσιάζει από την κανονικότητα εντόπισε τη γοητεία του ναού του Απόλλωνα στην Καρθαία της Εύα Σημαντών-Μπουνιά, στην ομιλία της με θέμα τον εών λόγω ναό (Αρχαιολογική Εταιρεία, 13.3.2006). Η ομιλήτρια, αφού περιέγραψε το μνημείο, αναφέρθηκε εκτενώς στις εργασίες αναστήλωσής του.

A.M.

Αιακός, ο πολιούχος ήρωας της Αίγινας

Αυτό υποστήριξε η καθηγητή Έλενα Βάλτερ-Καρύδη στο πλαίσιο των διαλέξεων των Φίλων του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου (13.3.2006). Συγκεκρινώντα από Αιάκειο, που βρίσκεται στη βάση Κολώνας στο Αιάκειον της νησιού, φαίνεται ότι τελευταίαν προς τιμήν του, ενώ από τον εν λόγω ήρωα και τους απογόνους του (Αχιλλέας, Αίας, Τελαμών) έχει επηρεαστεί ως προς τη θεματολογία της και τη αιγυπτιακή πλαστική.

A.M.

Αρχαίες μέθοδοι ναυπήγησης

«Αλλαγές στις ναυπηγητικές μεθόδους της Μεσογείου κατά την Υστερο-ελληνική-Βυζαντινή περίοδο»- ήταν ο τίτλος της διάλεξης που διέθεσε ο Απόστολος Δελής στο Τεχνικό Επιμελητήριο στις 3.4.2006. Στο πλαίσιο του κύκλου εκδηλώσεων Μαρτίου-Απριλίου της Εταιρείας Μελέτης Αρχαιοίς Ελληνικής Τεχνολογίας, ο ομιλητής αναφέρθηκε εκτενώς στις ναυάγια της περιόδου που βοήθησαν σε καθοριστικό βαθμό την έρευνα της εξελικτικής πορείας της ναυπηγήσης, εντόπισε τη μετάβαση από τη μία μεθόδο στην άλλη και τελος επισήμων τα στοιχεία και τις τεχνικές εκείνες που εφαρμόζονται μέχρι και σήμερα στη σύγχρονη ναυπηγητική.

A.M.

Η Παναγία Κρήνα της Χίου

«Ο ναός της Παναγίας Κρήνης στη Χίο. Μαρτυρία για τη βυζαντινή ζωγραφική και αρχιτεκτονική στο τέλος της διάλεξης που έδωσε ο Σπύρος Μαντά, η οποία οργανώθηκε από το Ίδρυμα «Ακτία Νικόπολης» στη Θεοφάνεια Αίθουσα Πολιτιστικών Εκδηλώσεων στην Πρέβεζα στις 20 Μαΐου 2006. Η οργάνωση της διάλεξης ανήκε στο Κέντρο Ερευνών της Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Τέχνης της Ακαδημίας Αθηνών, που θελήσει ετοι μετημέσω του ιδρυτή της ακαδημαϊκό Μανόλη Χατζηδάκη.

A.M.

Πετρογέφυρα και συμβολαιογραφικά αρχεία

«Τα πετρογέφυρα του Νομού Πρέβεζας»- ήταν το θέμα διάλεξης του Σπύρου Μαντά, η οποία οργανώθηκε από το Ίδρυμα «Ακτία Νικόπολης» στη Θεοφάνεια Αίθουσα Πολιτιστικών Εκδηλώσεων στην Πρέβεζα στις 20 Μαΐου 2006.

A.M.

Η γέννηση του Απόλλωνα

Κατά τη διάρκεια εκδήλωσης για την αναγρέσυση της σε επίπτωμα διδάκτορα της Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών (Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών), στη Ερίκη Σίμον παρουσίασε στους προσκεκλημένους την πολύ ενδιδιφέρουσα ομιλία της με θέμα «Η γέννηση του Απόλλωνα».

A.M.

Το έργο των ξένων σχολών κατά το 2005

Το έργο της Ελβετικής Αρχαιολογικής Σχολής στην Ελλάδα παρουσιάστηκε στις 16 Μαρτίου 2006 στο Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο, κατά τη διάρκεια της επήμετος συνέλευσης που οργάνωσαν η Σχολή και το Ίδρυμα για την ελβετική παρουσία στην Ελλάδα. Το θέμα της θρησκευτικής αρχιτεκτονικής και της πολιτικής οργάνωσης κατά τη γεωμετρική εποχή ανέπτυξε σε διάλεξη του ο καθηγητής Karl Reber. Εξάλλου, στις 17 Μαρτίου 2006, στο πλαίσιο της παρουσίας του έργου της Αμερικανικής Σχολής Κλασικών Σπουδών στην Αθήνα, διάλεξε με θέμα τις πρόσφατες εργασίες στην αθηναϊκή αγορά έδωσε ο John McK. Camp II.

ΒΙΒΛΙΑ

Thesaurus Cultus et Rituum Antiquorum (ThesCRA) συλλογικό έργο εκδ. LIMC, Βασιλεία Ελβετίας 2005

Εντυπωσιακό σε δομή και σε πληροφορία, εύχρηστο και λειτουργικό εργαλείο για ιστορική αναδημόρηση, είναι το πεντάτομο έργο «Ο θεῖαν ρόδι λατρειῶν καὶ τελετουργιῶν». Καρπός έρευνας μελών της διεθνούς επιπτυμνικής κοινότητας (ο καθηγητής Βασιλείας Λαμπρουδάκης είναι η ελληνική συμμετοχή), επιδιώκει να καταγράψει τη στοχεία της κλασικής αρχαιότητας που αφορούν σε θρησκευτικές λειτουργίες. Καλύπτει στηματικό κενό, περιώνει αρχαίες απεικονίσεις και τα συνοδευτικά κείμενα, ενώ η ύλη του χωρίζεται σε δύο μέρη: το πρώτο περιλαμβάνει τις τελετές και το δεύτερο τα στοιχεία όπως οι τόποι των τελετών, οι αντικείμενα κλπ. Άξιοι να σημειωθεί ότι το υλικό που δεν χρησιμοποιήθηκε για την έκδοση, θα παρουσιαστεί στο άμεσο μέλλον σε ψηφιακή βάση δεδομένων στο διαδίκτυο.

A.M.

Η αρχαιολογία στο στόχαστρο επιμ. Λιν Μέσκελ εκδ. Κριτική, Αθήνα 2006

«Εθνικισμός, πολιτική και πολιτιστική κληρονομά στην Ανατολική Μεσόγειο και τη Μεση Ανατολή» είναι ο υπότιτλος του έργου αυτού, που επιχειρεί να διερευνεί την ειδική σχέση αρχαιολογίας και ανθρωπισμού στην τόσο ευαίσθητη περιοχή της νοτιοανατολικής Μεσογείου.

Θηνητοί και Αθάνατοι

Mary Lefkowitz
εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα 2005

Με υπότιτλο «Οι θεοί των αρχαίων Ελλήνων και ο ρόλος τους στη ζωή των ανθρώπων», η μελέτη ασχολείται στην θρησκεία των αρχαίων Ελλήνων, δίποτα παρουσιάζεται στους μήβυσας και τα λογοτεχνικά κείμενα. Διυστολώς οι σημειώσεις είναι ελάχιστες, και έτσι ο μη ειδικός δύσκολα μπορεί να εβδομάδευσε στο κείμενο.

Τα ψυχομαντεία και ο υποχθόνιος κόσμος των Ελλήνων Ελένη Λαδιά εκδ. GEMA, Αθήνα 2005

Προσεγγισμένη έκδοση, στην οποία η συγγραφέας κάνει μια διαδρομή στο χρόνο περιδιάβαζοντας στο αρχαιο κοιμητήριο του Κεραμεικού. Ενδιαφέρουσες οι αναφορές της στα Ψυχομαντεία της αρχαιότητας, στον υποχθόνιο κόσμο της Αθήνας και των νεκρών, στις πεποιθήσεις για την ψυχή και τα ταφικά ήθη και έθιμα.

Πώς έβλεπαν οι αρχαίοι Έλληνες τον πόλεμο

συλλογικό έργο
εκδ. Πατάκη, Αθήνα 2005

Ενδιαφέρον έργο των M.-Cl. Amouretti, J. Christien, Fr. Ruzé, P. Sineux, σε μετάφραση του Γ. Γεωργαμένη. Στο πρώτο μέρος εκτίθενται οι απόψεις των Ελλήνων της κλασικής εποχής σχετικά με τον πόλεμο, ενώ στο δεύτερο μέρος, που τιτλοφορείται «Νέες θεωρήσεις δύο πόλεων: Σπάρτη και Μασσαλία», τα κείμενα είναι πιο δύσκολα, αλλά προτείνουν και νέες θεωρήσεις των σχέσεων της Μασσαλίας με τους γείτονές λαούς.

Δική πολύποινος. Η απονομή δικαιοσύνης στην αρχαία ελληνική μυθολογία και τέχνη

Μανώλης Μανωλάδης
εκδ. Κορνηλία Σπακονάκη, Θεσσαλονίκη 2005

Πάμπολλες είναι οι περιπτώσεις απονομής δικαιοσύνης και επιβολής ποινών σε μυθικούς ήρωες της οποίες αναφέρουν οι αρχαίοι συγγραφείς, οι οποίοι μάλιστα, με το πέρασμα του χρόνου, αντιμετωπίζουν φρεσκάριτα τις συγκεκριμένες ιστορίες και γενικά την ένονα της δικαιοσύνης. Η μεταβολή αυτή πολλές φορές συμβαίνει με τις ιστορικές εδαφίες, γεγονός που αποδεικνύεται ότι η μυθολογία ανταπλάσεται με βάση την ιστορική πραγματικότητα, όπως υποστηρίζει ο συγγραφέας σε αυτό το πολύ ενδιαφέρον πόνημά του.

Έλεγχος και λογοδοσία των Αρχών στην αθηναϊκή δημοκρατία

Σοφία Αδάμ-Μαγνήσαλη

εκδ. Αν. Ν. Σάκκωνα, Αθήνα-Κομοτηνή 2004

Πολύ καταποτική η μελέτη αυτή, διαρρέωνται σε τρία μέρη: α) «Αρχαί· της Διοκτησίως, β) Έλεγχος των «αρχών», γ) Λογοδοσία των «αρχών». Για κάθε θέμο που εξετάζεται γίνεται αναφορά στην ιστορία και τη λειτουργία του κατά τον 5ο αι. π.Χ., όμως δινέται μεγαλύτερη έμφαση στη μορφή που είχε τον 4ο αι. π.Χ.

Από το φλάσιο στην απολλώνια λύρα

Jacqueline de Romilly

εκδ. Braill'Ετο, Αθήνα 2005

Κατό τη διάρκεια μια μουσικής κρουαζιέρας στη Μεσογείου –από τη Γένοβα στην Κωνσταντινούπολη και αντίστροφα–, με κονσέρτα στα λιμάνια και εν πλω και προσκεκλημένη την εξέχουσα ελληνιστρία της εποχής μας, διδήκοντας εκ μέρους της τρεις διαλέξεις, με άριστα τον ελληνικό πολιτισμό και τη μουσική. Σε αυτές έχει την ουκαρία να ανατρέψει ο αναγνώστης στο πρώτο μέρος του βιβλίου, ενώ στο δεύτερο μέρος παρατίθεται ένα κείμενο για τους Δέλφους, τον οικό του πρώτου λυράρη, του Απόλλωνα λοξία. Η μετάφραση ανήκει στον Μτ. Αθανασίου και την Κ. Μηλιάρετη.

Οι αρχαίες μουσικές της Αιγαίουπου

Μάρω Φιλίππου

εκδ. Κέρδος, Αθήνα 2005

Ενα θαυμάσιο βιβλίο, βιβλίο ιχνηλασίας, στο οποίο η συγγραφέας μάς ξεναγεί με σοφία και γνώση στη μουσική μονοτάτη της φαρανικής Αιγαίου, για να περάσει στην ελληνομουσική Αιγαίουπου και από εκεί στην χριστιανική και την ολλανδική Αιγαίουπο. Το πέμπτο μέρος του βιβλίου φέρει τον τίτλο «Μουσικό Μωαδικό (1800-1960)», ενώ «Οι Μουσικές της Παροικίας» μάς φέρουν από τον 19ο αιώνα έως τον Γιάννη Χρήστου. Εύστοχη και η εισαγωγή του συνθέτη και μουσικολόγου Τάκη Καλογερόπουλου, που αποδίδει στο πόνημα αυτό την πραγματική του αξία.

Πρόσωπα της Ακρόπολης

συλλογικό έργο

εκδ. Ένωση Θωμά της Ακρόπολεως, Αθήνα 2005

Το πρώτο βιβλίο μιας σειράς βασισμένης σε διαλέξεις σχετικές με πρώτως «που μελέτησαν, ανέδειξαν και διαχειρίστηκαν τα μνημεία της Ακρόπολης» ή επιτέρεσσαν με οποιονδήποτε τρόπο την τύχη τους

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

στα νεότερα χρόνια». Εδώ λοιπόν γίνεται αναφορά ση μάχη και το έργο των Ludwig Ross, Francis Cranmer Penrose και Gorham Phillips Stevens.

Τάφος της ελληνιστικής εποχής από το Λούκο Καλλιθέας

Αμαλία Καραπασχαλίδου

εκδ. της συγγραφέως, Σάκκαρο 2006

Συνοπτική παρουσίαση των ευρημάτων του τάφου αυτού που έχει εντοπιστεί στην Εύβοια.

Επίκαιος θεματικός περιοδικός της Αρχαιολογικής Εταιρείας της Ελλάδος

Η Επαυλή του Ηρώδη Αττικού στη Εύα/Λουκού Κυνουρίας

Γεωργίος Σπυρόπουλος

εκδ. Όλος, Αθήνα 2006

Μια ανασκαφή 21 ετών σε ένα βιβλίο που αποκαλύπτει τους θησαυρούς της επαρχιακής επαύλης του Ηρώδη Αττικού (20.000 τ.μ.), ενός σπουδαϊκού μνημείου των ρωμαϊκών αυτοκρατορικών χρόνων στον ελληνικό χώρο.

Μηχανική και τεχνολογία στο Βυζάντιο

Χρήστος Λάζας

εκδ. Όλος, Αθήνα 2005

Με την αστρονομία και τα όργανα μέτρησης του χρόνου ασχολείται εδώ ο συγγραφέας, ενώ σπουδαϊκό μέρος της εργασίας του αποτελείται από τα στοιχεία που παραβούν για το περιήριγμα υδραυλικού ρολού της Γάζας, ένα πρώιμο τεχνολογικό θαύμα του Βυζαντίου.

Οι τοιχογραφίες της Μονής των Φιλανθρωπηγών στο Νησί των Ιωαννίνων

Μυρτάλη Αχειμάστου-Ποταμιάνου

εκδ. Άδαμ-Πέργαμος, Αθήνα 2006

Η Μονή των Φιλανθρωπηγών στο Νησί των Ιωαννίνων είναι ένα μοναδικό έργο τέχνης. Οι τοιχογραφίες του 16ου αιώνα (1531-1560), οι οποίες καλύπτουν πάντα από τις ελάχιστες φθορές που είχαν υποστεί. Στο μοναδικό αυτό πόνημα, η συγγραφέας μάλις προσθέτει την ιστορία της μονής, την ανάπτυξη των τοιχογραφιών και τη μελέτη των ψωγράφων της ηπειρωτικής σχολής, και όλα αυτά γραμμένα με τρόπο ελκυστικό. Οι επιγραφές και τα αγιογράφια (1.137) είναι συγκεντρωμένα σε δραχμιστό κεφάλαιο. Βιβλιογραφία και εντερή πομπή πληρώνουν το έργο, το οποίο μάλιστα κοσμείουν θαυμάσιες φωτογραφίες.

Το έπος της εικονομαχίας

Κωνσταντίνος Παπαρρηγόπουλος

εκδ. Ωκεανίδα, Αθήνα 2006

Κορυφαίος ιστορικός του 19ου αιώνα, ο Παπαρρηγόπουλος έχει παρουσιάσει, με τον γνωστό γλαφύρο του τρόπο, την ιστορία μιας ταραγμένης και αμφισσόμενης εποχής της βυζαντινής περιόδου. Την αναπτύξωση αυτού του αγέραστου έργου χαρτεύουμε.

Καθολικόν Πανόραμα των Αθηνών

Στέφανος Κουμανούδης

εκδ. Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα 2005

Αντί ευχών για το καινούριό έτος, το MIET έδειχνε το κείμενο αυτό τον Δεκεμβρίου του 2005, με επίμετρο της Μαρίλιας Μήτσου. Η πρώ-

τη του δημοσίευση ήταν στο περιοδικό Νέα Πανδώρα (1853). Ένας διδάκτικος περιπάτος στα κεντρικά σημεία της Αθήνας και στα αξιόθεα προσάρτια της.

Πύλος, η αρμουδερή

Jack Davis

εκδ. Παπαδήμα, Αθήνα 2005

Ένα βιβλίο που μας ταξιδεύει στην ιστορία της Πυλίας, και γενικότερα της Μεσογείας, από την παλαιολιθική εποχή μέχρι σήμερα. Η προσέγγιση του συγγραφέα βασίζεται στην κατανόηση της συγκεκριμένης περιφέρειας, διαχρονικά, από την άποψη πολλών επιστημονικών τομέων, και αντιπροσωπεύει τη σύγχρονη άποψη στην αρχαιολογική έρευνα.

Η Δημητσάνα

Τάκης Κανδήλιώρος

εκδ. Παπαδήμα, Αθήνα 2006

Επανέκδοση της μοναργαφίας του ιστορικού Τάκη Κανδήλιώρου (α' έκδοση: 1897) για την ιστορική κώμη της Αρκαδίας, που αν και γεμάτη στην καθαρεύουσα διαβάζεται με ευχαρίστηση. Η εισαγωγή για τη επιμέλεια ανήκουν στον φιλόλογο-ιστορικό Βασίλειο Χαραλόπουλο.

Τουριστικός οδηγός Φωκίδος

συλλογικό έργο

εκδ. ΤΕΔΚ, Αμφίσσα 2005

Η Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινωνήτων του Νομού Φωκίδος κυκλοφόρησε έναν χρηστό, σύντομο αλλά περιεκτικό άριθμο του νομού. Τα κείμενα είναι του Δρόσου Κραβάτηγανου, οι φωτογραφίες της Γίνανη Κουλελή και οι χάρτες του Βαγγέλη Μιταρά.

Οι μοίλοις «Ορφέας» Σερρών

επιζη. Πέτρος Σαμισάρης

εκδ. Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής

και Κοινωνικής Ανάπτυξης Σερρών, Σερρές 2005

Με αφορμή τα 100 χρόνια από την ίδρυση του ομίλου (1905-2005), του οποίου η ιστορία είναι συνυπόμενη με την ιστορία της πόλης των Σερρών, εκδόθηκε αυτό το βιβλιό-αφίερωμα στη νέοτερη ποτική ιστορία.

Θρησκευτικά μνημεία στο νομό Ξάνθης

επιζη. Γεώργιος Ταγιάρας

εκδ. Ιερά Μητρόπολης Ξάνθης

και Πειραιώπολης-Μουρτείας Ξάνθης, Ξάνθη 2005

Εξαιρετικό ενδιαφέρον παρουσιάζει αυτή η διγλωσση έκδοση (ελληνικά-αγγλικά), καθώς συγκεντρώνει τεκμηριωμένα κείμενα που αναφέρονται στα θρησκευτικά μνημεία του νομού Ξάνθης, χριστιανικά και μουσουλμανικά. Στις σελίδες της καταβιβάνεται με τον πλέον ουγλώτο τρόπο η σχέση και η αρμονική συμβίωση Χριστιανών και Μουσουλμάνων, ενώ παράλληλα καταγράφονται και άρα διασώζονται για τις επόμενες γενειές η δριμοκευτική παράδοση και η καλλιτεχνική κληρονομιά του τόπου τους.

Τα δημόσια νοσοκομεία στην Αθήνα και τον Πειραιά συλλογικό έργο

επιζη. Ένωση Ιατρών Νοσοκομείων Αθηνών-Πειραιά, Αθήνα 2005

Σε επιμέλεια Χαρού Χατζηδάκη, ένας τόμος για τα 30 χρόνια της Ένωσης Ιατρών Νοσοκομείων Αθηνών-Πειραιά (ΕΙΝΑΠ), ο οποίος δεν κυκλοφορεί ωστόσο στο εμπόριο. Το σύντομο ιστορικό των νοσοκομείων συνδυάνει ενδιαφέρον φωτογραφικό υλικό. Για τηληφορείς σχετικά με τη διαθεσιτικότητα του τόπου, τηλ.: 210-6470110.

Στην Αγορά των αρχαίων Αθηναίων

Κωνσταντίνος Βέτσης, Μαρίζα Ντεκάστρο
εκδ. Καλεύδοσκόπιο, Αθήνα 2006

Ο' λωνας, ένας δωδεκάρχονος αρχαίος Αθηναίος, αναλαμβάνει να ξεναγήσει τους συναυτήλικους του στην Αγορά της αρχαίας Αθήνας. Στη νέα αυτή έκδοση του βιβλίου, προστέθηκε ένα κεφάλαιο να τα φυτά της αρχαίας Αγοράς, και ένα παιχνίδι γνωμικίας μαζί τους.

Η χρηστική κεραμική του χρεώς στη Νάξο

Μιτέπτε Ψαροπούλου

εκδ. Κέντρο Μελέτης Νεώτερης Κεραμικής, Ρέθυμνο 2005

Από την εξόρμηση του χώματος μέχρι και την κατεργασία του πηλού στο καμίνι και στην εργαστήρι, η Μιτέπτε Ψαροπούλου παρακολουθεί όλες τις φάσεις της δουλειάς του σύγχρονου αγγειοπλαστή και στη συνέχεια γερμώνεται το στήμερα με το χρέως της κεραμικής στη Νάξο. Το βιβλίο αυτό η συγγραφέας διασωλήνει τις τεχνικές του χρεώς και παραβεβαινεί την κατάλογο και φυτωροφαίρες από τη χρηστική αγγεία. Σπηλιώνωντας παράλληλα τα τοπικά ονόματά τους, οχι μόνο τα αντικείμενα αλλά και οι οικογένειες των αγγειοπλαστών περιλαμβάνονται στην ύλη της έκδοσης αυτής.

A.M.

Ήρωες και θυμαστά του Μεσαίωνα

Jacques Le Goff

εκδ. Κέδρος, Αθήνα 2005

Η εικονογράφηση «λωνατείνει» θαυμάσια τις σελίδες του τόμου αυτού, ο οποίος ένεγκει τον αναγνώστη σε έναν γοητευτικό νέο τομέα της Ιστορίας: τον τομέα του φαντασιού. Όπως αναφέρεται και στην εισαγωγή του, «το έργο αυτό δεν επιδιώκει να παρουσιάσει μια συνολική άποψη του μεσαίωνικου φαντασιού, αλλά μόνο τα χαρακτηριστικά του, μέσα από ορισμένες παστιγνωστές συνιστώσεις αυτού του συνόλου».

Ιστορία των βαλκανικών λαών

René Ristelhuber

εκδ. Παπαδήμα, Αθήνα 2005

Σε μετάφραση και Α. Στεφανή, ένα βιβλίο στο οποίο αναλύεται με συστηματικό τρόπο η πορεία των λαών που έζησαν από βαλκανική χερσόνησο. Τα μέρη που το απαρτίζουν είναι τα εξής: α) Οι λαοί, β) Οι ανεξαρτήσεις, γ) Τα βαλκανικά κράτη οργανώνονται, δ) Τα ραχές στα Βαλκάνια.

Το χαρόγελο του Αχιλλέα. Θέματα αφήγησης και ποιητικής στα Ομηρικά έπη

Αντώνης Ρεγκάκος

εκδ. Πατάκη, Αθήνα 2006

Σημαντική προσφάση στο χώρο της Ομηρικής φιλολογίας. Κάθε αναγνώστης θα αφεληθεύει από τη μελέτη αυτή που, τοποθετώντας και αναλύοντας συστά τα φιλολογική-λογοτεχνική προβλήματα, ανοίγει νέους δρόμους στη μελέτη των Ομηρικών επών. Προδιαγίζει ο Gregory Nagy.

Θρήνος της Υπεραγίας Θεοτόκου λεγόμενος τη Άγια και Μεγάλη Παρασκευή

Wim Bakker

εκδ. MIET, Αθήνα 2005

Σε μια πρωτότιμα αναβίωσης της σειράς της Βυζαντινής και Νεοελληνικής Βιβλιοθήκης, που έκπινε το 1971 στη Θεοτόκοντη με τον Λιον Πολίτη για την έκδοση κειμένων της δημιουργίας λογοτεχνίας, επανεκδίδεται το έργο άγνωστου ποιητή σε μορφή μονολόγου, το οποίο γράφτηκε γύρω στο 1400. Με την κριτική αυτή έκδοση, που επι-

μελήθηκε ο Βυζαντινολόγος Wim Bakker, καλύπτεται σημαντικό κενό της δημιουργίας νεοελληνικής γραμματείας και επιπλέον, από τη μελέτη του κειμένου και την παράλληλη έρευνα, προκύπτει ότι το εν λόγω έργο, που διασωλήνεται σε διάφορες εκδοχές, έλκει την πρώτη γραφή του από τα ελληνικά και όχι τα λατινικά.

A.M.

Στέφανου Κουμανούδη, Στρατής Καλοπίχειρος

επιμ. Μαρίλιζα Μήτσου

εκδ. MIET, Αθήνα 2005

Το έμερτρο αρχήγημα «Στρατής Καλοπίχειρος» του γνωστού επιγραφολόγου, βιβλιογράφου και λεξικογράφου Στέφανου Κουμανούδη, ο οποίος έχει χαρακτηριστεί ως και ο τελευταίος εκτρόπωτος του νεοελληνικού διαφωτισμού, είναι η πρώτη ύλη που πραγματεύεται αυτή τη διότυπη έκδοση του MIET. Στον πρώτο τόμο περιλαμβάνεται η πρώτη, λογοκριμή από τον ίδιο το συγγραφέα, έκδοση του εκτενούς ποιημάτος και η δεύτερη, μεταθανάτια έκδοση του έργου, μιας οποίας αντιπράξιμα λανθανόμενα παραβάλλονται. Στον δεύτερο τόμο η φιλολογία Μαρίλιζα Μήτσου παραβάλλεται στα σχολιά της, μέσα από τα οποία ο αναγνώστης πάρει πληροφορίες όχι μόνο φιλολογικού χαρακτήρα, αλλά και κοινωνιολογικού, οι οποίες αφορούν τη νεοελληνική κοινωνία του 19ου αιώνα.

A.M.

Λακωνικόν Ημερολόγιον 2006

συλλογικό έργο

εκδ. Ιδιομορφή, Σπάρτη 2006

Αφιερωμένο στις μεγάλες μεταναστεύσεις των Λακώνων, το λεύκωμα περιλαμβάνει κείμενα σχετικά με τη μετανάστευση και με τους Λακώνες που έκαναν δύναμη στην ΗΠΑ, πληροφορίες για τον εκεί ελληνισμό γενικότερα, αλλά και την αναπαραγωγή του Ημερολογίου Θεοφάνων, ονειρά μάλιστα που κυκλοφόρησε από ελληνομεταναστικού εκδοτικού οίκου για να χρησιμεύεται ως οδηγός για τους έλληνες αναγνώστες του.

Ägypten - Griechenland - Rom

Abwehr und Berührung

κατάλογος έκθεσης

επιμ. Herbert Beck, Peter C. Bol und Marialke Bückling

εκδ. Wasmuth Verlag, Tübingen 2005

Είναι η πρώτη φορά που μία τέτοιας εμβέλειας έκθεση, με τίτλο «Αἴγυπτος, Ελλάδα, Ρώμη. Σημεία απόκλισης και επαφής», ασχολείται με τις διαπολιτισμικές σχέσεις ανάμεσα στους τρεις μεγάλους πολιτισμούς της αρχαιότητας: την Αίγυπτο από τη μεριδιά, την Ελλάδα και τη Ρώμη από την άλλη. Η έκθεση πραγματοποιήθηκε στο Städtisches Kunstinstitut und Städtische Galerie της Φρανκφούρτης το δάστανο 26 Νοεμβρίου 2005-26 Φεβρουαρίου 2006 και στόχο είχε να φωτίσει τις ανταλλαγές ανάμεσα στους τρεις πολιτισμούς μέσα από την παρουσία 400 εκθεμάτων, προερχόμενων από 75 μουσεία από όλο τον κόσμο. Κάποια από αυτά τα έργα τέχνης συγκαταλέγονται στα πιο διάσημα της αρχαιότητας. Μνημείωδη γλυπτά και ανάγλυφα, έργα μικρολυπίτικης από χαρκό και πλούτη, γραπτή κεραμική, πολύτιμες δημιουργίες της αργυροχρυσίας και της χρυσοχρυσίας, έξοχα δείγματα της μαρούλισης, καθώς και τοιχογραφίες αντιπροσωπεύοντων μία μεγάλη κορυφή περιόδου από τη 2η χιλιετία π.Χ. έως την ημίμιση ρωμαϊκή αυτοκρατορική περιόδου. Ανάλογη έκτασης και πληρότητας είναι ο συνοδευτικός κατάλογος της έκθεσης (700 σελ.), ο οποίος διαδραμώνεται σε εξ θεωρικής ενότητες: Σχέσεις Ελλάδας και Αίγυπτου στην πρώιμη αρχαιότητα, Αιγυπτιακές μορφές έκφρασης στην αρχαϊκή εποχή, Συγκέντηση αιγυπτιακών και αιγυπτιακών στοιχείων στην πτολεμαϊκή περίοδο. Η Αίγυπτος στη ρωμαϊκή τεχνή. Τα 53 άρθρα της έκθεσης ακολουθούνται σε λεπτομερεία περιοχής αναφορά των τεχνικών χαρακτηριστικών των εκθεμάτων και συντομία, περιεκτικά λήμματα. Ο κατάλογος έχει έκδοση μόνο στη γερμανική γλώσσα.

Πελαγία Τσιώρη

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

Επιστημονικές και Ενημερωτικές Εκδόσεις του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

εκδ. ΥΠΕΠΘ-Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Αθήνα 2005

Στην έκδοση αυτή βρίσκεται κανείς, συγκεντρωμένες και ταξινομημένες, τις ενημερωτικές και επιστημονικές εκδόσεις του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου – εξαιρουμένων των σχολικών εγχειριδίων. Οι συντελεστές της φιλοδοξούν να πάρει τη μορφή επετερίδας, η οποία θα εμπλουτίζεται κάθε χρόνο, όχι μόνο με τις νέες έρευνες αλλά και με τυχόν παλαιότερες που δεν έχουν έως σήμερα εντοπισθεί.

Revue Archéologique

περιοδική έκδοση

τόμος 2 (2005)

Σημειώνουμε δύο από τα άρθρα που περιέχονται στο τεύχος αυτό: το πρώτο αφορά στη χρήση των λαρνάκων στη μικρασιατική Ελλάδα (Laetitia Phialon, Sandrine Farrugia) και το δεύτερο περιλαμβάνει παρατηρήσεις σχετικά με κάποια αγάλματα κορών από τη Σάμο (Francis Croissant).

Notiziario

περιοδική έκδοση

τεύχος 1 (έτος V. Απρίλιος-Σεπτέμβριος 2005)

Στο έργο της Ιταλικής Αρχαιολογικής Σχολής κατά τη διάρκεια της περισσότερης χρονιάς είναι αφιερωμένο μεγάλο μέρος του τεύχους: Ιδιάιτερη αναφορά γίνεται στις αρχαιολογικές έρευνες της Γόρτυνας και της Αγιάλειας.

Ανθέμιον

περιοδική έκδοση

τεύχος 14-15 (Δεκέμβριος 2005)

Το ειδικό αυτό τεύχος είναι αφιερωμένο στην ημερίδα που διοργανώθηκε από την Ενώση Φίλων της Ακροπόλεως (28.5.2005) προς τιμήν του ακαδημαϊκού καθηγητή Jean Marcaadé για τη συνολική επιστημονική προσφορά του στη μελέτη της αρχαίας ελληνικής πλαστικής.

Εν Βόλω

περιοδική έκδοση

τεύχος 20 (Ιανουάριος-Μάρτιος 2006)

Εξαιρετικό, από κάθε άποψη, το αιρέφωμα του περιοδικού στη μόδα, με πλούσιο και πολύ καταπολητικό εικονογραφικό μίλικό, εύστοχα και καλογραμμένα κείμενα και μελετημένη διάρροη των περιεχομένων του, καταφέρνει τελικά να δώσει μια ολοκληρωμένη εικόνα του θέματος, με τρόπο που προσελκύει σίγουρα το ενδιαφέρον του αναγνώστη.

Περίπλους ναυτικής ιστορίας

περιοδική έκδοση

τεύχος 5 (Ιανουάριος-Μάρτιος 2006)

Ο Ήλιας Καρδίμης παρουσιάζει εδώ χρήσιμα στοιχεία για τον αρχαίο μακεδονικό πολεμικό και εμπορικό στόλο, ενώ πολύ ενδιαφέρον είναι και το άρθρο της Αγγελικής Βαφειδή και της Λίνας Μουσιάνη με τίτλο «Υδάτινα στοιχεία και στοιχεία του νερού στον ελληνικό παραδοσιακό πολιτισμό».

Μέντορας

περιοδική έκδοση

τεύχος 8 (2005)

Ανάμεσα στα εκπαιδευτικού κυρίων περιεχομένου άρθρα αυτής της έπιπλευματικής έκδοσης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, σημειώνουμε εκείνα του Β. Παντζή (Ανθρώπινα δικαιώματα, πολιτοπλησιακή κοινωνία και εκπαίδευση) και των Μ. Χιονίδηου-Μοσκοφόγλου και Κ. Παπατριανταφύλλου (Μαθητές και Σχολικές Βιβλιοθήκες).

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Η σύγχρονη ιστορία του Διόλκου. Ένα μνημείο ζητά δικαίωση

Κυριακή, 9 Απριλίου 2005. Η βιντεοσκόπηση του History Channel διακόπτεται από τον ήχο της βιβλιόμενης γέρυφας στο δυτικό άκρο της Διώρυγας. Δυο πλοιά κι ένα ρυμουλκό περνούν, εξαπολύωντας κύματα από λασπωμένα απόνερα πάνω σε εξαρθριμένες πέτρες – ίσης έγει απομείνει από το αρχικό τμήμα του Διόλκου.

Ο Διόλκος ήταν ένας περίφανος χεραρίς διδύμορος που αποκαλύφθηκε με τις ανασκαφές του Νίκου Βερβέλη, μεταξύ 1956 και 1962 (μόνο η περίοδος ενός εκτεταμένου επιπέδου πριν από την αφετηρία της κυρίων πορείας των βρισκόταν σε επαφή με το νερό). Αναζητώντας στοιχεία για τη σύγχρονη ιστορία του μνημείου, έχω την αισθήση ότι συμπετέρω σε ένα βρέλο. Μια ιστορία που είναι αναπεράστιμο θύμα και με ενόχους που προσποτεύονται να συγκαλύψουν τα χρώματα...

Το Υπουργείο Πολιτισμού ποτέ δεν είχε μια τόσο άμεση αντίδραση απέναντι στο Διόλο, δύο στην Ανοιξη του 1985. Η κρατική εταιρία της Διώρυγας είχε πάρει την άδεια κατασκευής βιβλιόμενης γέρυφας στην Ποσειδώνια υπό τον όρο να μεριμνηθεί σε συνεργασία με την Δ. ΕΠΙΚΑ για την εκπόνηση μελέτης συντήρησης και ανάδειξης του Διόλκου. Ο όρος δεν είχε τηρηθεί, κι ο διευθυντής της Δ.Π.ΚΑ είχε επιχειρήσει να σταματήσει τις εργασίες της γέρυφας. Μέσα σε δύο εβδομάδες, κλαμπιό του Υπουργείου έπεισε πεπτιπού, δινόσας την άδεια σε εργασίες που ενσυνεχίστονταν.

Δυο χρόνια αργότερα, κι ενώ η διάρροψη συνεχίζόταν, η Δ. ΕΠΙΚΑ πήρε μέρος σε «μελέτη» αναδείξεις, που προβλέπει φυτά, παγκάκια και φωτάκια για το τότε «γήλε» κομμάτια του μνημείου. Αυτή η «μελέτη» επέρχεται μετά διάνυσμα την αληγορίας και τις δημόσιες επιντυπώσεις για το Διόλο. Οι περισσότεροι αγνοούνται πώς, στην πραγματικότητα, δεν αφορούσε τα προβλήματα του μνημείου.

Αν και τα αρχεία της αρμόδιας Εφορείας όπως το 1987 περίπου δύο βρίσκονται στη θέση τους (άρων γιατί), φαίνεται ότι γενικά οι εταιρίες της Διώρυγας (αρκάδια ή ιδιωτικά ΝΑΕΔΚ και, από το 1980, η κρατική ΑΕΔΚ) που παραχώρησε την εκμετάλλευση σε ιδιωτική εταιρία το 2001, δεν τέθηκαν ποτέ προ των ευθυνών τους για την καταστροφή του Διόλκου. Οι διοικήσεις τους, στις οποίες συμπετέλεχαν και γνωστοί Κορινθίοι, δέλχαν το μνημείο (το οποίο βρίσκεται μέσα στα εδάφη της Διώρυγας) αδιαφορώντας για τη νομιμότητά του και ήπικτ–ευθύνη, θεωρώντας προφανώς εξασφαλισμένη την απτωμαρίστα.

Υπέρτασμα μιας ιστορίας που δείχνει ότι η βαρύτατη διατάραση του Διόλκου δεν έχει ουσιαστικά να κάνει με υποτιθέμενες δυσκολίες στην εξέρευνη μέσων της πώρων. Μια ιστορία που περιλέγει όλη την παράνοια της καταστροφής του και μαρτύρια το συγκριτικό ενδιάφέρον των απλών ανθρώπων απέναντι στη μειοδούσα «επιφανών» και «ερυδίμων». Το Νοέμβριο του 1992, ο φιλακός αρχαιοτήτων Γιάννης Βενετόπουλος αναφέρει ότι η διάρροψη έχει φθάσει στο κομμάτι του μνημείου που βρίσκεται στα δεξιά του δρόμου προς την βιβλιόμενη γέρυφα. «Η Διώρυγα έχει όλα τα μέσα μετά από συνενόηση μαζί σα βρωθήσει για να συνασπείται η Διόλος». Συμπτυχημένος, προσπάθειας να υποδειξεί στην Εφορεία το καθήκον της. Μάταιος κόπος! Ούτε η Εφορεία ούτε η Διώρυγα, που μεταβάζεται να γιορτάσει τα εκατό χρώματα της, κινητοποιούνται. Κι όμως, εδώ ο Διόλος βρίσκεται αρκετά ψηλά ώστε οποιασδήποτε ενέργεια (ενταγμένη στα πλαίσια της συνήθως συντήρησης της Διώρυγας), θα είχε ανά πάτα στηγάνι περιορίσει σημαντικά τη βαθαύτα διάβρωση. Όμως δεν ένισε.

Σε όλη τη σύγχρονη ιστορία του Διόλκου, οι σωτικές ενέργειες αποτελούνται το μεγαλύτερο. Αυτή η απουσία καθρέπτης τη βαρύτατη διατάραση του μνημείου. Φυσικά, οι σωτικές ενέργειες παρουσιάζουν... μειονεκτήματα. Απαιτούνται σκέψη (και γνώση του μνημείου), κάποια στο οποίο οι «αρμόδιες» υπηρεσίες παρουσιάζουν ανεκδήλητη ελλειπαρικότητα, αδιοπίσου μέσα της περιοχής κι είναι κατά μεγάλο μέρος δωρεάν. Οποια φρίκη!

1. 2. Η αφετηρία του Διόλκου το 1960 και το 2003. «Το σημαντικό αυτό τεχνικό έργο -ο δρόμος και τα εξυπηρετούντα αυτόν κτίσματα- καταποντίζονται, φθείρονται και αφανίζονται σήμερα λόγω της αδιαφορίας της Πολιτείας». (Αναστάσης Παπαληγούρας, 15.9.1999).

3. Το History Channel σε ό,τι απέμεινε από το άλλοτε μεγαλόπερο τμήμα του Διόλκου.

4. Η εκτεταμένη πλατφόρμα που συνδέοταν χρηστικά με την αφετηρία του Διόλκου στη σημερινή της κατάσταση.

Τα τεχνάσματα και οι δικαιολογίες που επιστρατεύονται σαν «τεκμήρια» ενδιαφέροντος για το μνημείο την ίδια στιγμή που η διάβρωση το καταστρέψει, δεν περιγράφονται. Το 1999, μια κίνηση διαμαρτυρίας με επικεφαλής τον συγγραφέα και δάσκαλο Γιάννη Μπαλαφόρια εμπνέει μεταξύ άλλων τους κκ. Αναστάση Παπαληγούρα και Σταύρο Δήμα να καταθέσουν ερωτήσεις για το Διόλκο. Η απάντηση της Υπουργού Πολιτισμού κας Παπαζώνη, μετά από τέσσερις δεκαετίες διάβρωσης, δεν περιλαμβάνει αναφορές σε σωστικές ενέργειες. Πληροφορεί τους βρούσεταις ότι η Δ.Ε.Π.ΚΑ έχει ψηφίσει από την ΑΕΔΚ «ρευματολογική μελέτη» ώστε να πρατούσουν μέτρα προστασίας για το μνημείο!

Ενα χρόνο αργότερα (μάλλον μετά από τις διαμαρτυρίες και την καταγγελία του Γιάννη Μπαλαφόρια ότι δεν είχε ζητηθεί καμιά ρευματολογική μελέτη), η τότε διευθύντρια της Δ.Ε.Π.ΚΑ απευθύνει επιστολή προς τη Πταιωματοδοκία Κορίνθου. Δεν παραλείπει να αναφέρει τη «μελέτη» για τα παγάκια στο άλλοτε υγιές τμήμα του Διόλκου. Επικαλείται τηλεοραντική επικοινωνία με την ΔΑΑΜ, σύμφωνα με την οποία η μελέτη ανάδειξης πρόκειται άμεσα να εγκριθεί. Λεπτομέρεια: η «μελέτη» έχει κατ' ουσία αναστατώνει από το ΚΑΣ έξι βρομάδες ωρίτερα!

Τον Ιούνιο του 2001, η Εφορεία βρίσκεται νέο άλλοθι σε μια παλιότερη μελέτη ανάπτυξης των κρηπιδωμάτων της Διώρυγας. Από το ΥΠΕΧΩΔΕΣ ζητείται να εγκύρωσε κατ' εξάρεση 700 μέτρων του έργου (που επίσης εκκρεμεί από καιρό), ώστε να δημιουργηθεί ένας τοίχος στα ανακτά του Διόλκου (μια λύση που απορρίπτεται τον Νοέμβριο του 2003). Η ίδια η Εφορεία θεωρεί ειστητή σύνικαντη για οποιοδήποτε, έστω αποστασιονική, σωτική ενέργεια. Προβλέπεται ουμάς πότε θα συνταχθεί μελέτη συντήρησης και αποκατάστασης του βυθισμένου τμήματος του Διόλκου. «στη συνέχεια».

Ανατέλη 2006. Πεντήνα χρόνια από την έναρξη των ανασκαφών, 26 από την ανάληψη της Διώρυγας από το Ελληνικό Κράτος, έξι χρόνια μετά την κινητοποίηση των κκ. Δήμου και Παπαληγούρα, ο Διόλκος εξακολουθεί να αφανίζεται.

Το δρόμες βρίσκεται σε εξέλιξη. Το Δελτίο Τύπου που εξέδωσε το Υπουργείο Πολιτισμού μετά τη σύσκεψη της 13ής Φεβρουαρίου (που είχε σαν θέμα τη σωτηρία του μνημείου, αλλά τη μελέτη αναστήλωσης που έχει στο πρόγραμμά της η ΛΣ Ε.Π.Κ.Α), δεν αναφέρει τίποτε για σωτικές ενέργειες.

Ο εκπρόσωπος της Νομαρχίας που εμφανίζεται στο ίδιο Δελτίο Τύπου να βεβαιώνει για την ενδιαφέροντος του φορέα του, είναι ο ίδιος

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

που, στις 29 Νοεμβρίου, μου έλεγε ότι η Εφορεία δεν θα μπορούσε να σταματήσει τη διάρθρωση στο Διόλκο γιατί αυτό θα ήταν... παρανόμοι! Η Διευθύντρια της Εφορείας Εναλών, κ. Κατερίνη Δελλαπόρτα, είναι ο ίδιος άνθρωπος στον οποίο, πριν από τρία χρόνια, είχα πάει φωτογραφικό υλόκι από την καταστροφή του Διόλκου. Οταν της είχα απάντησε ότι, όπως είχα μάθει, η Νομαρχία σκεπτόταν να κάνει κάτι στη συνεργασία με την Εφορεία, μου είχε πει ότι, εάν επιχειρούναν να το κάνουν, θα τους σταματούσαν! Είτε όμως γνώριζε ότι κάτι δεν πήγαιναν καλά με τη συγκεκριμένη συνεργασία είτε όχι, γιατί δεν επενέβη αποφασιστικά, προς την κατεύθυνση ενεργειών διάσωσης του Διόλκου;

Από τη ΔΑΔΑΜ, η οποία δεν κλήθηκε στη σύσκεψη του Υπουργείου, δεν έρχεται από μπορώ να έχω παραποτανό. Περιμένουν «μόνο» από τις αρχές Δεκεμβρίου 2005 να κάνει αυτοψία στο Διόλκο, με τη Δ. ΕΠΚΑ -ομήρουνα- με την αρχεία που είχα -είχε- ζήτησε μηχανικά από το 1994 έως το 2003. Έξει ή πάντα και αν εισακούστηκε ποτέ. Η οικτρή καταστάση του Διόλκου αποδεικνύεται σε μηδέν. Αυτή η απονοία συνενθέτησε -αντριπέται- είναι σύννομη; Γιατί είναι μημένο που συνέχιζε και βίαιη καταπόνηση να περιμένει την (ενώτε ανυπόρκτη) σύμπτωση «υπτρεπάσιν» που έρακολούθησαν να το αγνοούν ακόμη και μετά από ωφελία καταγγελιών;

Από τον κ. Μάντη (σπηλιές περίπου του 2001) έχω προσωπικά ακουσει το μημένο από τα μέσα περίπου του 2001) έχω προσωπικά ακουσει δύο αρνήσεις για το ενδεχόμενο σωτικών επεμβάσεων. Η τρίτη άρνηση ήταν έγγραφη. Άπω καιρό πάντως οι συνεργάτες του μου λένε πως σωτικές ενέργειες θα γίνουν. Θετού πιστεύω όταν το δω. Πριν λίγες εβδομάδες, η συνεργάτη που έχει αναλάβει να βοηθήσει την Εφορεία στην υπόθεση των σωτικών ενέργειων, μου λέει ότι έχει μάλιστα με τη γενοτική Σχολή Μιχανικού, η οποία έχει υποδειχθεί από πολλούς -και από τον κ. Παπαληγούρα- ως ικανή να συνεισφέρει γενικά σε ενέργειες διάσωσης του μημένου. Από τη Σχολή, όμως, μου αναφέρουν ότι δεν είχαν κάποια σχετική επικοινωνία. Καθώς αναζητώ λογικές εξηγήσεις για αυτή τη παρεξηγήση, ένα παρόρθο στοιχείο διαγράφεται στο νου μου. Ιωσή, αντί να τη Σχολή Μιχανικού, να κλήθει την Παροβολική. Μόνο αυτό δεν έχουν κάνει οι κάτι ειδούς «υπεύθυνο» για την προστασία του Διόλκου. Δεν τον έχουν κανονιοβολήσει.

11 Απριλίου 2006
Σοφία Λοβερδόβη,

Μέλος Ενώσεως Συντακτών Περιοδικού και Ηλεκτρονικού Τύπου

Τα «Αρχαιολογικά» επιμελείται η Κατερίνα Τσεκούρα

Από το *Journal of Mediterranean Archaeology*, τεύχος 18/2 (2005)

Senta C. German, «Photography and Fiction: The Publication of the Excavation at the Palace of Minos at Knossos», *JMA* 18/2 (2005), σ. 209-230

Την έννοια της εξήγησης του μυστηρίου περιέχει η μελέτη της Senta German «Φωτογραφία και φαντασία: Η δημοσίευση των ανασκαφών στο Ανάκτορο του Μίνωα στην Κνωσό» για τις φωτογραφίες που δημοσιεύτηκαν στο τετράτυρτο έργο του Αγγέλου Sir Arthur Evans με τίτλο «The Palace of Minos at Knossos: A comparative account of the successive stages of the Early Cretan Civilization as illustrated by the discoveries at Knossos»: τόμος I (1921), τόμος II (1928), τόμος III (1930), τόμος IV (1935). Το άρθρο της German εξετάζει την 2000 και πλέον φωτογραφίες που περιλαμβάνονται και στους τεσσάρες τόμους της δημοσίευσης του ανάκτορού της Κνωσού και επικεντρώνεται σε αυτές που φέρουν χρήση αλοιφών. Με άλλα λόγια αυτές που παραπομπήθηκαν. Η συγγραφέας ψάχνει για βρει τις φωτογραφίες είναι αυτές, από ποιον παραπομπήθηκαν και γιατί.

Η ιστορία των ανασκαφών της Κνωσού, όπως μαρτυρείται από τα αρχεία του Evans, που βρίσκονται στο Μουσείο Αστικής Ζωής της Θερέφρου, σε συνδυασμό με τις κυριαρχείσα τάσεις της ελληνικής αρχαιολογίας των αρχών του 20ού αιώνα ρίχνουν φως στα εργαστήρια που δημιουργήθηκαν στο παρόν.

Τα πρώτα άρθρα για τις ανασκαφές στην Κνωσό δημοσιεύτηκαν στο *Annals of the British School of Archaeology* (BSA) στους τόμους 1900-1905, στους οποίους υπήρχαν πολύ λίγες φωτογραφίες. Στο τετράτυρτο έργο του Εvans δεν μόνο περιέχει πολλές φωτογραφίες, στο επίκειο πάρα πολλές και τα αρχετυπικά κατάλογο του ανάκτορού, αλλά παρουσιάζει την ιστορία του Αγγελού Πολτούρου την επί τη 2η χιλιετία, περίοδο κατά την οποία οι Μινύες της Κνωσού ήταν η κυριαρχία πολιτισμού και ικανοποίηση δύναμης. Ο Evans υποστηρίζει ότι ο σύγχρονος πολιτισμός των μικηναϊκών ανατολών και τάφων στην Πελοπόννησο θεωρήθηκε με επικίνδυνον για εκδημίαν.

Η μικηνοκεντρική απονοία του Evans για την Αιγαίοποι Προτοτύρα γρήγορα αμφιβολισθήκε από τους Αμερικανούς Carl Blegen και Alan Wace, οι οποίοι υποστηρίζουν ότι την περίοδο ενός μηνονότου μικηναϊκού πολιτισμού. Επίπλοο, με βάση τις πινακίδες της Γραμμικής Β που βρέθηκαν στην Κνωσού, οι ίδιοι πρότειναν ότι κατά την τελευταία φάση του ανάκτορου, την Υστεροελληνική ΙΙΙ, οι πιεσμένοι της Κνωσού δεν ήταν Μινύες αλλά απόγονοι των Μικηναϊκών. Ο Evans, όπως αναμένοταν, απέρριψε τη θεωρία των Blegen και Wace, ενισχύοντας την με τη χρονολογήση απόδοση όμων των εξαιρετικών ευρημάτων, συμπεριλαμβανομένων και των πινακίδων της Γραμμικής Β, στην καρδιά μικηναϊκή περίοδο, την Υστεροελληνική ΙΙ. Το 1952 ο Michael Ventris αποκρυπτογράφησε τη Γραμμική Β στην πανίδες της Πύλου και έδειξε ότι πολλές από τις πινακίδες της Ελλάδας και όχι της Κρήτης. Εάν οι πινακίδες μπορούσαν να θεωρηθούν «απόδειξη» για την υπόταξη Μικηναϊκών τότε τη σημεία εύρεσης και η χρονολόγηση των αποτελουσαν ένα κρίσιμο σημείο για το ποιοι ήταν οι «γηγεμόνες της Κνωσού» στην Υστεροελληνική ΙΙ περίοδο.

O R.L. Palmer (*Mycenaeans and the Minoans: Aegean Prehistory in the Light of Linear B Tablets*, Faber and Faber, London 1965) ήταν ο πρώτος ο ποτέ σπουδαστής που περιέβαλε το ζητείο εύρεσης των πινακίδων της Γραμμικής Β στην Κνωσό και απέδωσε στον Evans το «παραπόταση» της αρχαιολογικής μαρτυρίας προκειμένου να υποτερπίσει τη θέση του, δηλαδή την κυριαρχία των Μινύων. Η German με το άρθρο της αυτό προσέβασε ακόμα ένα «παραπόταση» στη λίστα της Palmer αυτόν των αλλοιωμένων φωτογραφιών. Ωστόπερα τον θεώρει επίσημη η αρχαιολογική παραπόταση της Αθηνάς του Θέρους τόμον ΙV (εκ. 889), ενώ στη δεύτερη αντίκριση των φωτογραφών που υποβλήθηκαν σε επεργάσια για λόγους καρδιόπτωσης (π.χ., η φωτογραφία των θυμάνων πίνακων με την κυματιδίαση στις συντομότερες αποτίσεις τόμοις I, εκ. 175). Στην τρίτη κατηγορία αντικότων που φωτογραφίες στις οποίες υπάρχει ανασύρθημα με την προσέβαση αντικειμένων ή αρχιτεκτονικών μέρων των οποίων δεν υπήρχαν στην πραγματικότητα Τέτοια φωτογραφία είναι η φωτογραφία της Οικίας του Iερέως τόμοις IV, 1, υπρ. 49, στην οποία ανάμεσα σε άλλα έχουν προστεθεί αντικότων που υποβλήθηκαν σε επεργάσια για λόγους καρδιόπτωσης (π.χ., η φωτογραφία των θυμάνων πίνακων πίνακων με την αρχική παραπόταση του BSA τόμοις I, εκ. 333). Η περί προσέβασης στις αντικρίσεις της Αθηνάς του Θέρους περιέβαλε την θεωρία της Γραμμικής Β στην Κνωσό τόμοις I, εκ. 333. Με αυτόν τον τρόπο η θεωρία προσέβασης

Ο λαθαλάς των φωτογραφημάτων ήταν κοινό φαινόμενο του 190 άιων, όπως φαίνεται από τις μεριδών που περιέχονται στη συγκριτική εγχείριδα της εποχής (πλ. L. Price, *A Manual of Photographic Manipulation*, J. Churchill, London 1886). Η German χωρίζει τις φωτογραφίες της Κνωσού σε τέσσερις κατηγορίες. Στην πρώτη αντίκριση οι αναλογικές φωτογραφίες (π.χ. η φωτογραφία της Αθηνάς του Θέρους τόμοις IV, εκ. 889), ενώ στη δεύτερη αντίκριση των φωτογραφών που υποβλήθηκαν σε επεργάσια για λόγους καρδιόπτωσης (π.χ., η φωτογραφία των θυμάνων πίνακων με την κυματιδίαση στις συντομότερες αποτίσεις τόμοις I, εκ. 175). Στην τρίτη κατηγορία αντικότων που φωτογραφίες στις οποίες υπάρχει ανασύρθημα με την προσέβαση αντικειμένων ή αρχιτεκτονικών μέρων των οποίων δεν υπήρχαν στην πραγματικότητα Τέτοια φωτογραφία είναι η φωτογραφία των θυμάνων πίνακων της Κνωσού (τόμοις I, εκ. 333), με την οποία εμφανίζονται δύο συγκεκριμένα καρδιάρικα ρύματα που δεν υπήρχαν στην πραγματικότητα στην Κνωσό του Θέρους τόμοις I, εκ. 333. Με αυτόν τον τρόπο η θεωρία προσέβασης

Εξετάζοντας όλες τις «αλλοκούνες» φωτογραφίες, η συγγραφέας συμπεριλαμβάνει ότι το κέντρο του Evans ήταν η χρονολογητή συστήση όλων των σημαντικών ευρημάτων της Κνωσού, συμπεριλαμβανομένων και των πινακίδων της Γραμμικής Β, με την πρωτομερή περίοδο του ανάκτορού, αυτήν της μικηναϊκής κυριαρχίας και όχι με την υπερτερημένη μικηναϊκή περίοδο. Η συμβολή του Evans στην Αιγαίοποι Προτοτύρα είναι δεδουλωμένη. Νινοί από την Εποχή της Αιγαίοποι Προτοτύρα είναι ο Evans στο φωτογραφικό μέλκι από την πρώτη σειρά της αρχαιολογικής πρακτικής της εποχής. Μπροστά στο τεράστιο έργο της ανασκαφής της Κνωσού τη σημεία έχουν οι παραπομπές σε μια-δύο φωτογραφίες!

Σορία Αντωνιάδης
Αρχαιολόγος, επιμελήτρια Μουσείου Πιερίδη - Αρχαία Κυπριακή Τέχνη